

BIODIVERS BOEREN

Jan Willem Erisman & Rosemarie Slobbe

Biodivers boeren is een boek voor diegene die een breed beeld wil krijgen van wat er in de landbouw mogelijk is om het bedrijf toekomstgericht te maken. Het gaat over het vorm geven aan een veerkrachtiger en natuurlijker landbouwsysteem, waarin biodiversiteit de rode draad is. Enerzijds geeft het boek een beeld van veel landbouwpraktische zaken. Voor iemand die de landbouw kent of zelf boer of tuinder is, is het een mooi overzicht van wat er allemaal op een bedrijf speelt. Met herkenningpunten uit de eigen praktijk, maar het boek zal op veel plekken nieuwe ideeën en richtingen geven. Voor een docent is het een prachtig raamwerk om een lessenreeks aan te koppelen. Elke hoofdstuk of paragraaf daarbinnen is een stukje op zichzelf waar je als docent desgewenst een uitbreiding aan kun geven door er aanvullende artikelen bij te zoeken. Zo staat er bijvoorbeeld in het kort wat de essentie van Niet Kerende

Grondbewerking is. Wie vervolgens wil weten wat dan een passende vruchtwisseling is, welke groenbemesters daar wel en niet in passen, welke werktuigen er allemaal zijn etc. zal dat niet vinden, maar de introductie in het boek geeft genoeg houvast om verder te kunnen zoeken. Voor beleidsmakers is het een prima overzicht van de ontwikkelingsrichtingen die mogelijk zijn en wat er voor nodig is om dat vorm te geven. Voor de consument die wel eens meer wil weten van de achtergronden van de landbouw is het boek prima leesbaar. Die zal her en der waar het al te technisch wordt wel eens een stukje over slaan, maar het boek leent zich er prima voor om te ontdekken wat er allemaal op een bedrijf speelt en welke ontwikkelingen er zijn.

De tekst is vlot geschreven. Het is zeer informatief, ook na 40 jaren werk in de landbouw haal ik er allerlei leuke weetjes en voorbeelden uit, maar het wordt nergens te zwaar technisch. Het boek leent zich daarom ook prima om op een winteravond bij het haardvuur te lezen. Wat in het boek wordt beschreven kun je voor een deel de volgende dag op een fiets of autorit in het land terug herkennen. En dat de bodemverzorging een belangrijke rol in een boek krijgt spreek me als docent bodemvruchtbaarheid uiteraard wel aan.....

De schrijvers zijn mensen die de praktijk goed kennen. Jan Willem Erisman, onder andere directeur van het Louis Bolk Instituut, is de afgelopen maanden bekend geworden als de stikstofexpert van Nederland. Rosemarie Slobbe werkt bij het KennisCentrum voor Natuur en Leefomgeving en is projectleider natuur en leefomgeving bij het Clusius College.

Trefwoorden

Natuurinclusieve landbouw, circulaire landbouw, biologische landbouw, biodiversiteit, ecologie, habitat, insecten, bijen, vlinders, vogels, boerenbedrijf, bodem, bodemstructuur, bodemleven, akkerbouw, tuinbouw, melkveehouderij, kruidenrijk grasland, mest, landschap, landschapselementen, landschapsinrichting, voedselketen, voedselindustrie, voedselkwaliteit, consument, agribusiness, grondprijzen, true costs, maatschappelijke beloning, boer-burger verhouding.

